

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна по години 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.

Претплата се прима само у годишњем и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштом укупним, само и неопредмлено администрацији „Глас Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Вељко Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.

Доплате се шаљу Уредништву. Рукотисе се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 59. Устава и чл. 2. и 55. закона о изборима народних посланика ријешили смо наредити и наређујемо:

пошто је упражњено посланичко мјесто у капетанији горњо-црмничкој тиме, што је досадашњи народни посланик Лабуд Гојић постављен за председника Великог Суда, те је на основу чл. 45. Устава постао посланик по положају, — да се на дан пети октобра 1908. године изврши накнадни избор народног посланика у капетанији горњо-црмничкој, а за четворогодишњу скупштинску периоду: 1907., 1908., 1909. и 1910. године.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 10. септембра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела
В. Лазар Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо наредити и наређујемо:

да се накнадни избор народног посланика за изборну варош Колашин за скупштинску периоду: 1907., 1908., 1909. и 1910. године, који је Нашим Указом од 22. августа 1908. године, био наређен за дан 7. септембра 1908. године, на неизвршен ушљед тога што изборни материјал није на вријеме стигао, — изврши на дан двадесет први септембра 1908. године.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 10. септембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лазар Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

у Министарству Финансија и Грађевина:

за секретара прве класе а да врши дужност шефа административног одјека и државног правобраниоца д-ра Секулу Дрљевића;

за Главног Државног Благајника с рангом и платом члана Главне Држ. Контроле Мила Милетића, досадашњег Главног Државног Благајника;

за вршиоца дужности шефа одјека за наплату државних задужења са рангом и платом секретара прве класе Пера Поповића, досадашњег вршиоца дужности шефа истог одјека;

за секретара прве класе Дамјана Мариновића, досадашњег архивара;

за секретара прве класе Ника Дрецуна, досадашњег управника депоа писаћег прибора;

за вршиоца дужности књиговође Државног Главног Рачуноводства с рангом и платом писара прве класе Радуну Вуксановића, досадашњег помоћника књиговође;

за писара прве класе Луку Мијушковића, досадашњег помоћника књиговође Држ. Гл. Рачуноводства.

У царинарницама:

за управника цетињске царинарнице капетана Ђола Гвозденовића, досадашњег управника подгоричке царинарнице, по потреби службе;

за управника подгоричке царинарнице са рангом и платом секретара министарства прве класе Андрију Поповића, бив-

шег књиговођу Државног Главног Рачуноводства;

за управника никшићске царинарнице капетана Мата Катурића, досадашњег управника цетињске царинарнице, по потреби службе;

за писара прве класе вирске царинарнице а да врши дужност управника Мила Лекића, досадашњег писара прве класе никшићске царинарнице, по потреби службе;

у депоу писаћег прибора:

за вршиоца дужности управника Филипа Мартиновића, секретара треће класе Министарства Финансија и Грађевина са досадашњим рангом и платом.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 11. септембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Правде, постављамо:

за вршиоца дужности пограничног политичког комесара на Андријевици Гавра З. Протића, досадашњег секретара истог Комесаријата.

Заступник Нашег Министра Иностранних Дјела, Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Правде нека изврши овај указ.

Цетиње, 11. септембра 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Заступник Министра Иностр. Дјела,
Председник Минис. Савјета,
Министар Правде,
Др. Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за писара прве класе обласне управе у Никшићу Јанка Пајовића.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 10. септембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лазар Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

У одјељењу народне привреде министарства унутрашњих дјела:

за контрактуралног шумара Леа Влаха, абсољвента шумарског училишта у Писку.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 10. септембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лазар Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се капетан Милан Поповић, управник вирске царинарнице, стави у стање покоја с пенсијом, која му по годинама службе припада, а на основу чл. 45. закона о чиновницима грађанског реда.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 11. септембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Правде, Председника Нашег Министарског Савјета и заступника Нашег Министра Иностранних Дјела, ријешили смо и рјешавамо: да се Др. Душану Матановићу, секретару прве класе Великог Суда, на основу чл. 21. закона о чиновницима грађанског реда, уважи оставка, коју је на државну службу подnio.

Наш Министар Правде, Председник Нашег Министарског Савјета и заступник Нашег Министра Иностранних Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 13. септембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Правде,
Председник Министарског Савјета,
Заступник Министра Иностр. Дјела

Др. Л. Томановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела ријешили смо и рјешавамо: да се Јосифу Рехаку, контрактуралном обласном марвеном лекару у Подгорици, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда уважи оставка коју је подnio на државну службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 6. септембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лазар Војводић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њихова Краљевска Височанства Књаз Нашљедник и Књагиња Нашљедниковица вратили су се данас из Најстрелица на Цетиње.

— Њ. В. Књаз Мирко повратио се ономадне на Крушевац.

— Њ. Пр. Баки-бег, царско-отомански изванредни посланик и опуномоћени министар при нашем Двору, стигао је у прошлу суботу на Цетиње.

Интерпарламентарна конференција

При крају новембра 1888. године састало се у Паризу у „Гранд Хотелу“ мало друштвање од 30 француских посланика, који дођоше на позив Фредерика Паси и Жил Симона, да заједно са 10 посланика енглеског парламента оснују интерпарламентарну унију, која још и данас носи тај службени назив. То је била прва интерпарламентарна конференција, која је тада трајала само три часа и на којој се није ништа друго закључило, већ једино то, да се будућа сједница има одржати у Паризу г. 1889. приликом велике свјетске изложбе. На овој сједници било је већ заступљено 12 држава, а међу њима и Савезне Америчке Државе. Иза тога заређаше те конференције сваке године у којој другој европској вароши, те тако су се чланови интерпарламентарне уније састали и ове године на своју XV. конференцију у Берлину.

Важан је задатак интерпарламентарне уније. Идеји свјетског мира,

о којој се у интересу човјечности у потоње доба толико расправља, посвећене су данас двије младе установе: конференција мира у Хагу и интерпарламентарна унија. Рад се ових двију установа надопуњује, јер оне имају једну те исту сврху: на име изравнање спорова међу државама. Разлика је међу једном и другом установом у томе, што на хашку међународну мира долазе изасланици појединих државних влада, док су на конференцијама интерпарламентарне уније само чланови парламента. Једна је дакле установа међународно стјецниште влада, егзекутива, друга је стјецниште парламента, легислатива. Идеја мира хоће да освоји оба ова темељна покретача модерног свјетског живота, хоће да оба споразумно и солидарно раде на њеном остварењу.

Једнакост идеја обије ове установе довела је и до најуже стварне везе између њих. Са конференцијама интерпарламентарне уније полазе предлози на хашку конференцију; на њима се, дакле, спрема материјал, о коме се од времена до времена вијећа у Хагу.

Заједнички овај рад интерпарламентарне уније и хашке конференције донио је до сада резултата. И једна и друга може да изнесе успјехе, који су засновани на међународном праву. И једна и друга може показати на међународне уговоре, на законе у појединим државама, или на одредбе у појединим законима или међународним уговорима, који имају свој први почетак у закључцима било једне било друге од ових двију заступница свјетског међународног мира.

Тиме је доказано, да осјећање хуманитарности налази у свијету све више одзива и да идеја свјетског мира није сама по себи апсолутна утопија. Она је до сада нашла подручја, на којима је могла да се практички окуша. Но не само то; показало се, да се подручја њезина дјеловања толико проширују, колико више напредује култура човјечанства, колико јачи постаје ушљед тога дух међународне солидарности, која, док је и сама добрим плодом културног прегнућа човјечанства, у исти час највећом помњом хоће да чува његове тековине. За ово постоји један доказ, који највише импонује, доказ у бројевима. Док је прије тридесет година ова идеја бројила незнатан број присталица, који су се за њу хтјели да интересују и излажу, данас, на конференције интерпарламентарне уније, долази импозантан број од 900 учесника.

Што нам тај број говори? Он каже, да зидови, који дијели народе падају све више, да се осјећа потреба, да народи сложним силама рјешавају задатке, које им намеће њихова потреба као и дух времена. Овај број каже, да народи траже једно заједничко уточиште за рјешавање питања, која им развита и тежње човјечанства доносе, а то јест непрестано промицање социјалне праведности и унапређење благостања човјечанства.

Дом и школа.

Ми још не поклањамо довољно пажње умном и моралном развјету, т. ј. образовању и васпитању наше омладине. И ако смо за читавих пет вјекова остали у том погледу иза оних народа, који су били срећни, да се развијају у повољним културним приликама, опет нијесмо учинили, да је тајна наше среће и народног напретка једино у умном и моралном развјету. Та наша неувиђаност и јест узрок, што смо бригу око образовања и васпитања омладине оставили искључиво народној школи. Њен је пак утицај у данашњим околностима и поред неуморног труда нашег учительства, одвећ слаби неосјетан. Слаб је и неосјетан с тога, што се наша омладина за вријеме четворогодишњег школовања налази само једну осмину под непосредним утицајем школе, а осталих седам осмина под утицајем породице и улице.

Како данашња породица и друштвена маса, у којој се креће наша омладина, нема ни појма о правилном образовању и васпитању, то она не само да не помаже школи у њеном тешком и узвишеном задатку, већ јој непрестано и на сваком кораку одмаже. Из овога можемо извести логичан закључак: *што школа у једној осмини створи, то неућућена породица и друштвена маса у седам осмина обору.*

Да се не би и у будуће бадава трошило вријеме и народни новац на „провјећивање“ омладине, дужност је свакој интелегентнијег члана нашег друштва, да својски прискочи у помоћ народној школи, те да њен утицај учини корисним и могућним.

На првом мјесту мора се наћи и усвојити чврста веза између куће и школе, јер је то највећа гаранција, да ће образовање и васпитање ићи правилним током. Питање је само, како да се та веза што тјешње и природније успостави. Ово важно питање, и ако је дуго претресано у педагошкој литератури, још није скинуто с дневног, нити се је нашао тачни модус, који би послужио као најприроднија веза између куће и школе — родитеља и учитеља.

Поједини педагози препоручују за ту сврху: родитељске скупове у школи, забавне школске вечери, мјесечне, полугодишње и годишње извјештаје и т. д.

Све је то, нема спора, од неоцијениве вриједности по наставу и васпитање, али опет није довољно практично, нити се на то смијемо ограничити. Није довољно практично с тога, што и поред наведених средстава родитељи често пута за дуге времена не знаду како се њихова дјеца уче и владају у школи, нити учитељи, како им се васпитаници понашају и чиме се занимају у родитељској кући. И родитељима и учитељима нијесу довољно познате ђачке грешке у школи, у кући и на улици, а још мање њихове мане, врлине и навике, као и остале умне и моралне особине. Не знајући то, они се не заузимају довољно за сузбијање порока, нити за развијање врлина. Како су породице за младу душу примамљивији, то они заузимају јачи мах и чине целокупно васпитање илузорним. С тога ово питање неће бити ријешено све докле, док се не нађе такав начин, који ће испољавати не само свакодневни ток наставе у школи, већ и свакодневне грешке у школи, кући и на улици — једном ријечи, целокупан душевни живот учеников. Наће ли се један пут и такво средство и буду ли родитељи и учитељи — дом и школа — заједнички ступили у борбу против порока; употребити ли заједнички сва могућа средства да се грешке спријече, рђаве навике и мане сузбију и искоријене, а врлине и добре особине развију и ојачају; буде ли уз то шкока још и прописала неке норме, према којима ће се управљати породица у погледу дјечијег образовања и васпитања — можемо се надати да ће образовање и васпитање поћи правилним током и да ће народна школа одговорити својој узвишеној задаћи, те остварити временом наше националне идеје.

Покушао сам, да ријешим ово важно питање *Ђачком књижицом*, старајући се, да иста одговори свим горепоменутих условима. Садржај ове књижице јест: 1. дневник оцјена; 2. дневник грешака у школи; 3. дневник грешака у кући; 4. питања, на која родитељ одговара крајем мјесеца; 5. особине: умне, моралне и тјелесне; 6. извјесница; 7. преводница; 8. распоред часова; 9. ђачка правила и 10. неколико ријечи о употреби књижице.

Књижицу ову носи ученик собом, те из биљежака, које у њој воде родитељи и учитељ, може заинтересовани у потаконствима видјети не само како се дотични ученик влада и учи, већ и које су његове врлине и мане, особине — умне и моралне — једном ријечи из преписке, коју преко књижице воде родитељи и учитељ, види се целокупан духовни живот учеников.

Књижица ова изаћи ће као додаток

Ђачког календара, који ће издати за идућу 1909. годину Прва Повл. Књижара П. М. Калуђеровића на Цетињу.

Препоручујем поштованим колегама, да се постарају како би сваки њихов ученик-ца дошао до поменутих књижице. У исто их вријеме најучтивје молим, да би ми и своје примједбе на књижицу благовремено саопштили, како бих се истима користио, те да поменута књижица дође идуће године пред Просвјетни Савјет у оном облику, који ће најбоље одговорити васпитној сврси, којој је она и намијењена.

Цетиње, 29. августа 1908. год.

Никола Рацковић

— учитељ —

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Како се управља Земљорадничком Задругом

пише М. М. Д.

(Наставак).

Прије него што се изнесе једна молба за позајмицу одбору на рјешавање, секретар треба да изведе на свакој: колико већ дугује Задрузи задругар који тражи позајмицу; колико дугује његови јемци како су дотле плаћали своје дугове Задрузи и у опште како испуњавају своје Задругарске дужности? Управни одбор треба да води строг рачун о овим подацима. Но осим ових података Управни одбор треба да се обазре и на ова правила:

1 Само Задругари могу тражити и добити позајмицу од Земљорадничке Задруге. Међу тим то не треба тако разумјети, да сваки Задругар за то што је примљен у Задругу, мора добити од Задруге позајмицу. Позајмице се одобравају само оних Задругарима за које се зна да ће их корисно употребити, да ће их на вријеме вратити и који нијесу заплетени у дугове, јер презадуженог Задруга не може спасти, а себе може врло лако оштетити. Напротив, онијемкоји се задужују да проведу славу, вјенчање, крштење и т. д. или да се љешне ојену, или да у опште бескорисно потроше новац — не на пољопривреду него на гоњење, путовања, давије и т. д. — позајмице не треба одобравати.

Један задругар може имати једну позајмицу код Задруге или другим ријечима: ниједан Задругар не може имати неколико позајмица у једно исто вријеме.

2 Управни одбор не треба да одобри ни једну позајмицу, ако није унапријед увјерен, да је она заиста потребна задругару и да ће му заиста донијети користи ако је употребити на оно ради чега је тражи.

Особито треба управни одбор да одврати људе од задуживања због куповине земље, јер земља као што је познато, не приходује више од 2 до 3% годишње и не може се исплатити редовним приходима преко 20—30 година, а Земљорадничке Задруге наплаћују на своје позајмице 5—9% и не дају позајмице на дуже вријеме од 2—3 године. Тако исто треба одбијати од позајмице и све оне, који се задужују да би набавили што више стоке без обзира што им толика стока није потребна; даље, који се задужују да се боље ојену, да ожене сина или удаду кћер, да прославе славу и т. д. јер су то сувишни трошкови, који се не наклањају.

Једини случај кад Земљорад. Задруга може да одступи од правила: да све њене позајмице морају бити тако употребљене, те да се у сваком погледу и сувремене потребе пољопривреде задовоље и корист Задругара постигне, то је кад жетва омахне од суше, града и других елементарних непогода, или послје жетве, кад су цијене производа врло ниске и кад пољопривредник, да би сачекао боље цијене, неће да продаје своје производе у бесцјене.

Разумије се, поред смотрености управног одбора, саме личне особине задругара, који тражи позајмицу, могу у овоме много допринијети. Ако задругар ужива добар глас у селу; ако уредно плаћа своје дугове и дацију; ако није презадужен ако је добро спреман за рад; ако је радљив и штедљив, а у кући уредан, у друштву пажљив миран, — онда ће задатак управног одбора у многоме бити олакшан. Напротив, ако је Задругар што тражи позајмицу такав, да му се не може сасвијем вјеровати, управни ће одбор најбоље учинити, да о његовој молби не рјешава док се претходно добро и свестрано не обавијести о његовим потребама, о спреми, тачности, штедљивости и т. д.

Особиту пажњу треба управни одбор да поклања оних задругарима, који се одликују лијепим личним особинама, као што су: поштен, вредноћа, штедљивост, и да их претпоставља свим осталим Задругарима у свакој прилици кад рјешава о позајмицама, тако да сваки види, да Земљорадничка Задруга води рачун о својима Задругарима а онај који је добио позајмицу, да осјети е му је по-

зајмица одобрена, што није било никаквих сметња с његове стране, јер је уредан, радљив, штедљив и т. д. и да је сматра као неку врсту награде за своје моралне и личне врлине.

Управни одбор при давању позајмице треба да води бригу и о томе коме ће прије одобрити позајмицу, да ли имућнијим или сиромашнијим Задругарима? — Одговор на ово врло је прост и лак. Прву Земљорадничку Задругу у свијету основали су сиромашнији привредници *Фламерсфелда* у Њемачкој да би се прехранили и спасли од глади, која је тада владала у оних крајевима. Тај свој карактер сачувале су Задруге до данас и у цијелом свијету Задруге се и оснивају поглавито ради сиромашнијих и средњих привредника.

Управни одбор треба тако исто добро да пази да не падне у погрешку, па да одобрава и даје позајмице најприје својим члановима и члановима надзорног одбора, а осталим Задругарима тек што остане. Сваки члан одбора треба да има на уму, да је његов положај и позив у Задрузи деликатан и од значаја и да је он на томе мјесту зато, да покаже, упуту и послужи за углед свијема осталим Задругарима; он не смије ничим и ни у једној прилици да покаже да хоће или да му је намјера да се својим положајем користи. — Стога је жељети да се чланови управног и надзорног одбора, ако су сиротијег стања, задужују код Земљорадничких Задруга само оне да, када им је позајмица од велике потребе и само онолико, колико им је заиста потребно за њихове пољопривредне послове, па и то тек онда *пошто се задовоље сви остали Задругари, који су тражили позајмицу.*

Што се тиче учитеља и свештеника, који *треда да буду ђокретачи* и као такви уживају неке почести, жељети је, у интересу задруге и циља, ради којег је она покренута и основана, да се уздрже од тражења позајмица.

У сваку позајмицу мора бити обезбијењена јемством или залогом.

Јемство је најпростији, најобичнији и најјевтинији облик гаранције који се одликује још и тиме, што је тако рећи жива подсјетница за дужника.

Сваки је јемац у исто вријеме солидарни дужник, или другим ријечима јемац се ни почем не разликује од главног дужника. Јемац јемци цијелим својим имањем, за дуг главног дужника све дотле, док главни дужник сам не исплати свој дуг. Не исплати ли главни дужник сам свој дуг, онда га мора исплатити јемац.

Што се тиче броја јемца правила наређују да за сваку позајмицу морају јемчити осим главног дужника још најмање два јемца као солидарни дужници, који морају бити такође Задругари.

Што се тиче *каквиће* јемаца управни одбор треба да води рачуна да сваки јемац буде како у материјалном тако и у моралном погледу толико поуздан, да за Задругу нема опасности да ће изгубити новац, који је дала на зајам. Али и поред овога опет управни одбор треба да обрати већу пажњу на главног дужника.

Друга врста гаранције може бити *залог* златног новца, државних хартија од вриједности или земаљских производа.

На залог златног новца Задруге дају на зајам највише до *двје трећине* заложеног новца, државних хартија од вриједности и државних хартија од вриједности и државних хартија од вриједности или земаљских производа.

На залог земаљских производа Задруге дају на зајам *половину до две трећине* од позарске цијене дотичног производа.

Поред залог сваки дужник мора дати Задрузи и обезвјесту, у којој ће нарочито нагласити да одобрава, да Задруга заложене ствари сама прода јавном продајом за свој дуг, ако не би он сам платио дуг на вријеме.

г. Свака се позајмица мора у краћем или дужем року исплатити. Правилима су утврђени *укупни* рокови, и то: за омање цотребе и позајмице од једног мјесеца до године дана, а за веће до две године. — Отплате се удешавају у дво-мјесечним, четворомјесечним или шестомјесечним роковима.

Брже отплаћивање је у интересу самог дужника, јер се на тај начин прије и лакше одужи. — Управни одбор треба строго да пази да се отплате на вријеме полажу и да не навикне дужника на продуживање рокова без одплате, јер при свем том што је много већи број оних који без опомене полажу своје отплате на врлине ако управни одбор почне да попушта појединцима и да им продужава рокове отплата и онда, кад за то нема оправдана узрока, он ће (управни одбор) искварити и ову добру већину, и онда ма шта чинио да поправи грешку, чиниће без успјеха.

Један случај кад управни одбор смије и треба да буде попустљивији, тај је кад

пољопривреднику, ушљед града, суше, неродице, поплаве или пожара пропадну сви усјеви или сва жетва, или кад му већи дио стоке ушљед болести угине. Ну и у том случају дужник мора да положи бар интерес, а у молби о којој рјешава заједнички управни и надзорни одбор, мора поред осталог да нагласи, да ће о новом року положити како не-положене отплате, тако и отплату која је на реду.

5. Узев у обзир све напријед наведено управни одбор може се упустити у рјешавање о подесном молбама за позајмицу. При овом рјешавању управни одбор мора назити да рјешења буду умјесна и правична и да се не поводи за личним расположењем према молиоцима.

Молбе за позајмицу записују се такође у записник сједнице управног одбора где се биљеже и одлуке. О свакој молби морају се у записнику навести сви подаци које је сам Задругар у њој навео а и они подаци који се налазе на молби молбе испод натписа „Подаци“, које је извео секретар из књига о дуговању Задругара.

Замишљајући да је у једној сједници било неколико предмета за рјешавање и да је о свим тим предметима већ донесена одлука, тако да су остале још само молбе за позајмице, о којима се има рјешавати, ми ћемо узети два-три случаја тек да покажемо које податке треба уносити у записник. Н. пр.

(Наставиће се)

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Српска Књижевна Задруга. Седминесто редовно коло књига Српске Књижевне Задруге за 1908. год. доштампава се, а биће до половине мјесеца и укоричено, тако да ће разашиле задругама почети тачно 1. октобра ове године, како то прописује Задругин словник.

У овоме су колу ови списи:

1. Пјесме Јована Дучића.
2. Један разорен ум и записник једног покојника, приповијетке Лазе Комарчића.
3. Бидо, слика у 5 чинова с пјевањем, од Ј. М. Веселиновића и Д. Брзака, с партитурама од Д. Јенка.
4. Хаци Диша, роман из живота старограда, од Драгутина Ј. Илића.
5. Енеида, спјев Вергилија (друга половина), превео с латинскога и коментаре написао др. Никола Вулић.
6. Ловчеви записи (прва половина), од И. С. Тургењева, превео Јован Максимовић.
7. Историја савремене образованости, књига III, од Шарла Сењобоса, превели Владимир Радојевић и Миљивоје Анастасијевић.

При спреми овога кола управа се старала да задовољи потребе и захтјеве најширих слојева наше читалачке публике, да сваки задругар у овоме колу нађе за себе бар 3—4 књиге, које му исплаћују цијело коло, помажући тако друге задругаре да по јефтину цијену дођу до других, њима потребних књига. У томе потпуно задругарскоме духу и лежи снага Српске Књижевне Задруге, која је једино на тај начин у стању да растури по српскоме народу по 7.000 комплета, дакле до 50.000 књига на годину, док иначе и најбоља српска књига једва налази 1000, у изузетном случају и нешто више купца.

Полазећи с те основе, управа Задругина моли све вриједне и заузимљиве пошторенике, да настану да ове године упишу још много више задругара, како би се наша књига из године у годину растурала у све већем броју и у све даље и забаченије крајеве Српства. Задруга и поштореници не смију се задовољити лањским бројем: поред већ више или мање поузданих страних задругара треба Задрузи и задругарскога подмлатка и нових извора. Број задругара лањскога, XVI, кола дошао је до душе опет до близу 7.000, али је тај број још увијек недо-вољан према културној снази српскога народа.

Купљење задругарских улога треба почети одмах и улоге што прије послати искључиво благајници Српске Књижевне Задруге. Повјереници ван Србије могу, ако им је згодније, улог послати на адресу Задругину и у Земун (Zemlin, poste restante), али се моле да истога дана о томе извјесте дописницом управу Задругину у Биограду, како улози не би дуго лежали на земуноској пошти.

Улози су задругарски ови:

1. Добротвори плаћају сто педесет (150) круна од једном или у три узастопне годишње одплате и добијају за то књиге од дана уписа, па док су год живи.
2. Оснивачи плаћају десет (10) круна годишње. Ако уплате 20 година узастопне, без прекида, увијек на вријеме, превод се у добротворе, престају даље улагати и добијају књиге, докле су год живи.
3. Улагачи плаћају шест (6) круна годишње, докле су год ради примати Задругина издања.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Жељезница Бар—Вир. У часу кад нам лист улази у штампу, добијамо брзојав с Вира, да је тамо у 2¹/₂ сата по подне стигла прва локомотива жељезнице која веже Бар с Виrom. Општина вир-пазарска окитила је табу више моста, преко кога је локомотива пријешла, сликом Њ. Кр. В. Господара и заставама и приредила је том приликом велико народно весеље. И Барско Друштво угостило је такође на вирској станици окупљени народ.

Жељезница ће се предати редовном саобраћају пошто комисија прегледа сву израву, а отварање пруге извршиће се ускоро на свечан начин.

Поздрављамо најрадосније овај важни догађај, који ће уз остале комуникације на којима се у Црној Гори најживље ради, допринијети много економском напретку наше отаџбине.

Радост у народу. Из унутрашњости стигли су нам извјештаји о народном весељу по разним мјестима поводом срећног рођења младог Књаза Михаила. Каква је одзив нашла ова радост Црне Горе и у осталом Српству, најбоље нам каже њежна пјесма из пјесничке душе г. Благоја Бранчића, професора новосадске гимназије, коју новосадски „Браник“ доноси, а која гласи:

Кроз густу облак тешких српских јада
Једна звијезда сину изненада...
И паде мбра с племенитих груди,
И јекну усклик милијона људи:
Свјетлост се јавља након црног мрака,
Свјетлост се роди — ено милог зрака!

Над Црном Гором звијезда се јави,
У Црну Гору легише поздрав!
Онђе је сумор, онђе зрак је треб'о,
О, кад се благо смиловало небо...
Свјетлост се јавља након црног мрака,
Свјетлост се роди — ено милог зрака!

У добри час нам сину, о сунашце,
Добро нам дош'о, слатко невинашце!
Још ништа не знаш, гледаш нас нијемо,
Ал ми се теби већ сад радујемо...
Свјетлост се јавља након црног мрака,
Свјетлост се роди — ено милог зрака!

Како се зовеш слатко чедо? Збори!
Хоћеш ли бити понос Црној Гори?
Сад си тек *нада* рода поноснога,
Ал доћ' ће доба и дјелања твога.
Свјетлост се јавља након црног мрака,
Свјетлост се роди — ено милог зрака!

Па здраво да си и благословено,
У горкој судби ти слатка зајмено!
А здраво и ти, о земљо орлова,
Бидиш да има Божјег благослова.
Свјетлост се јавља након црног мрака,
Свјетлост се роди — ено милог зрака!

Из министарства спољних послова. Њ. Кр. В. Господар благоизволио је наименовати: г. Џон Ропер Паркинтона књ. генералним консулом у Лондону; г. Карла Грималди књ. консула у Ници у исто вријеме и књ. генералним консулом за Монако; г. Гвалтера Треде књ. вице-консулом у Палерму и г. Јована Хајриха Бал-а књ. консулом у Преторији.

Из министарства војног. Јутрос је митраљешка чета вршила на Обилића Пољани пробна гађања из митраљеза, која су испала на опште задовољство. Овом гађању присуствовао је Њ. Кр. Височанство Господар, министар војни г. бригадар Митар Мартиновић и многи официри.

Министарске вијести. Г. Душан Вукотић, министар финансија и грађевина, повратио се из Колашина, гдје је провео и опет више дана надзиравајући радње на путу Подгорица—Колашин, које се примичу крају. Гвоздени мост на Биочу биће за који дан готов, а цијели пут предаће се саобраћају свршетком овога мјесеца, ако само вријеме допусти.

А. А. Башмаков, о ком је у пошљедњем нашем броју била ријеч, отпутовао је преко Плава и Гусиња у Пећ и Дечање, да се поклати овим нашим светињама. У част његову наш министар-предсједник дао је прошле суботе дине у Гранд Хотелу, на ком су били између остале господе и г. Штајн, царско-руски отправник послова, са госпођом. Г. Башмаков са свог пута повратиће се на Цетиње.

Личне вијести. Г. Ђуро Вукотић, народни посланик, и конте М. Гоце, нотар, долазили су ових дана из Котора на Цетиње, и имали су част од Њ. Кр. В. Господара бити примљени у аудјенцију.

Г. Вељко Рамадановић, књ. црногорски агент у Котору, био је такође овдје дана овдје.

Са француских маневара. Г. г. бригадир сердар Ј. Вукотић, капетан Петар Мартиновић и поручник Благо Врбица, који су као изасланици Књ. министарства војног присуствовали овогодишњим великим маневрима француске војске, вратили су се синоћ на Цетиње.

Из наше гимназије. Упис у Велику Гимназију на Цетињу извршен је и редовна предавања отпочела су ове недеље. Уписало се свега 265 ученика, и то: у I разред 94 (у два одјељења); у II разред 74 (два одјељења); у III разред 31 ученик; у IV разред 26; у V разред 14 ученика; у VI разред 11 и у VII разред 15 ученика. У гимназији раде свега 16 наставника с управитељем, и то 13 за научне предмете, а 3 за вјештине.

Учитељски испит. Г. ђа Јелена Ђурашковић, привремена учитељица на Риједи Црнојевића, положила је 8. септ. ове године пред испитном комисијом а у присуству министарског изасланика, учитељски испит у олд. Богословско-Учитељској Школи и проглашена је способном за сталну учитељицу народнијех основнијех школа, с обзиром на чл. 34. закона о народ. школама и на основу чл. 20. правила о полагању учитељског испита.

Туристи. Ове недеље било је Цетиње пуно странаца. Осим редовних путника, који у ово доба године највише посјеђавају наше крајеве, стигло је овамо око 120 туриста у два пута из Енглеске, који су предузећем Куковог друштва дошли својим паробродом под Котор и отуда у двије партије сврнули и на Цетиње. Сви су били настањени у Гранд Хотелу, пред којим је обје вечери свирала наша војна музика, послата од стране цетинске општине. Пошто су гости разгледали све знаменитости на Цетињу, повратили су се сјутра дан у Котор.

Нова земљорадничка задруга. Одјељење Народне Привреде добило је извјештај од обласног економи приморско-црмичке области г. Станка Тиодоровића, да је у Старом Бару основао земљорадничку задругу, састављену од 50 задругара.

На првој задругарској сједници изабрани су у:

Управни одбор: предсједник кадија М. Карађузовић, чланови: кап. Васиљ Дабаковић, Пашко Гураш, Дуљо Синановић и Митар Иличковић.

Назорни одбор: предсједник командир Анто Шкутић, чланови: Марко Дритановић, Ало Дурков, Шалета Укмановић и Перо Краљ. За секретар-благајника изабран је учитељ Лука Деловић.

Преминуо. 3. септембра о. г. преминуо је у Бјелицама поткомандир чешко-бјеличког баталиона *Васо Г. Милић* у 49. години свога живота. Покојни поткомандир Васо био је син пок. војводе — попа Горчина Милића, који је јуначки са својих 7 рођака погинуо у крвавом боју на Пресеци у Дуги Никшићској 1862. године, а брат младог Томаша Г. Милића, који је погинуо у боју „девет крвавијех дана“ у Шобајићима 1876. године. Још као момче од 15 година пошао је пок. Васо, да се као и његови стари, бори противу душмана своје отаџбине, па је цијеле потоње ратове као хитар и малољетан војник храбро и јуначки издржао.

Након себе није оставио мушкога порода без двије нејаке кћери, те се је са њим угасило јуначко огњиште његова оца.

Лака му родна земља!

У мјесто вијенца. Г. Г. чиновници Министарства Финансија и Грађевина, да би се одужили сјени свога одличнога друга, пок. капетана Шћепана Поповића, у мјесто вијенца приложили су за покој душе самртника (50) педесет круна Првом Црквеном-Пјевачком Друштву на Цетињу, и тиме га уписали за члана добротвора овог друштва.

Управа Црквено-Пјевачког Друштва и овим путем топло благодари г. Г. чиновницима — друговима покојника.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића *Стевана* и *Станислава* привремени одбор примио је даље ове прилоге:

Из Подгорице:

(Наставак)

Др. Итало Павиоло	20—
Винко Антуновић	20—
Ђовани Семераро	20—
Беђо Лукачевић	20—
Мурат и Алил Лукачевић	20—
Радоје Ђ. Поповић	20—
Ђезуалдо Ђилић	20—
Ислам Вранић	15—
Медо Салагић	15—
Мурат Користовић	15—
Аџи Осман Шабанаковић	15—
Бајрам-бег Османгић	10—
Пашко Гвозденовић	10—
Суљо Аверић	10—
Мићо Кривокапић	10—
кап. Томо Радичевић	10—
оф. Велиша Беговић	10—
Вицко Кордић	10—

Марко Божовић	10—
Ристо Б. Бољевић	10—
Саљо Феризовић	10—
Амза Аверић	10—
Сент Аверић	10—
Маљо Прашливић	10—
Благота Перовић	10—
Ристо Стругар	10—
Периша Богићевић	10—
Стеван А. Ненезић	10—
Мето Алилов	10—
Глигорије Андријевић	10—
Видак Мишковац	10—
Нико Алигрудич	10—
Велија Гоковић	10—
Никола Рајовић	10—
Етем Водопић	10—
Суљо Љумановић	10—
Алија Бр. Бештић	10—
Ибро Ачковић	10—
Саљо Рамадановић	10—
Филип Радетић	10—
Срдан Бр. Ненезић	10—
кап. Крсто Лаиновић	10—
Илија Мартиновић	10—
Ибро Башић	10—
Васо и Марко Радуловић	10—
Нешо Ђ. Радовић	10—
Омер М. Буразеровић	10—
Перо Бр. Станић	10—
Саво Н. Рогошић	10—
Смајо Булић	10—
Саљо Османић	10—
Д'Онофрио Антонио	10—
Ђон Цини	10—
Зеф Бр. Дема	10—
кап. Андрија Ненезић	10—
Ђон Карма	10—
Филип Јубани	6—
Никола П. Склаку	6—
Лука Бијелић	6—
Филип Пејовић	5—
Андрија Мрчарица	5—
поп Јоко Гојнић	5—
оф. Ђоко Вујошевић	5—
Ноц Какарићи	5—
Јоко Дахија	5—
Никола Лаиновић	5—
Петар Чалановић	5—
Петар Вукашевић	5—
Косто Вучковић	5—
Нешо П. Миловић	5—
Саво И. Радуловић	5—
Нешо К. Станић	5—
Медо Малевич	5—
Маркиша В. Златичанин	5—
Медо Галичић	5—
Уснија Смаилачић	5—
Усеин Метхаџовић	5—
Јевто Пејовић	5—
Стано Радуловић	5—
Јован Нилевић	5—
Мујо Лекић	5—
Буто Делалић	5—
Илија Лаиновић	5—
Јован Ђ. Улић	5—
Садик Малевич	5—
Омер Ђиглисић	5—
Асан Љумановић	5—
кап. Стеван Раичковић	5—
Стеван Шпијаковић	5—
Омер Башић	5—
Садик Алибалић	5—
Грујо Бурић	5—
Марко Велимировић	5—
Таир Дервишевић	5—
Јаков Тушуп	5—
Афис М. Шаркић	5—
Станко М. Грујић	5—
Ајдар Омарбаић	5—
Станко Ш. Петровић	5—
Аџи-Беђо Лачевић	5—
Нешо Миловић	5—
оф. Дервиш Реџић	5—
Ђорђе Радојковић	5—
Лука Ускоковић	5—
Блажо Сопрани	5—
Јакуп Љумановић	5—
Павле Булатовић	5—
Темо Аверић	5—
Дуљо Рамовић	5—
Крсто Радуловић	5—
Нуш К. Коча	5—
Амза Османгић	5—
Јово Сеферовић	5—
Етем Абдић	5—
Илија З. Бога	5—
Таир Тузовић	4—
Радош Ђ. Поповић	4—
Илија Златичанин	4—
Буто Ефовић	4—
Ахмет Марић	4—
Ахмет Марић	4—
Буто Ђечевић	4—
Беџир Шаркић	4—
Митро Бурић	4—

(Наставиће се)

ТЕЛЕГРАМИ

Беч, 7. септембра. Званичан лист објављује, да су аустро-угарске делегације сазване за 25. о. м. у Будимпешту.

Цариград, 7. септембра. Штрајк на главној прузи Источних Жељезница траје непрекидно.

Берлин, 7. септембра. Интерпарламентарни конгрес је закључен.

Манила (Филипинска островља), 8. септембра. За потоњих 11 сати до 7 сати на вечер било је овдје 38 случајева колере, од којих 17 смртних.

Париз, 8. септембра. Централна телефонска штација на четири ката потпуно је изгорела. Животом није нико страдао. Узрок пожару биће у томе, да су се електричне жице запалиле. Ушљед тога је прекинут телефонски промет с иностранством и са покрајином.

Петроград, 8. септембра. Прошле недеље бјеше у Петрограду и у предграђима 1456 случајева колере, од којих 439 смртних. У осталим подручјима колере има 3392 случаја, од којих 1377 смртних. У свој Русији има од почетка епидемије 10.359 случајева, од ових 4633 смртна. Јучер је овдје придошло 398 нових случајева, а био је 141 смртан случај.

Цариград, 9. септембра. Штрајк је на Источним Жељезницама прекинут, те је промет успостављен.

Петроград, 9. септембра. До јучер у подне бјеше 366 нових случајева од колере, а 153 смртна случаја. Број болесних чини до сада 1475.

Карловци, 10. септембра. Српски Народно-Црквени Конгрес изабрао је владика Лукијана Богдановића за патријарха.

Петроград, 10. септембра. Данас је било 417 нових случајева колере, од којих 176 смртних.

Тулон, 10. септембра. На једној ффарцуској оклопњачи догодила се експлозија, ушљед које је погинуло 13 морнара, 2 су смртно рањена, а много их је тешко повријеђено.

Будимпешта, 11. септембра. Овамо је стигао бугарски књаз Фердинанд са књагињом Елеонором, да лично честита Цару Францу Јосифу шездесетогодишњицу владавине. На станици дочекали су их у име цареве надвојвода Јосиф и надвојвоткиња Аугуста с почасном четом. Одсјели су у Двору.

Будимпешта, 11. септембра. На свечаном обједу у част књаза бугарског измијењане су најтоплије здравнице између Цара Франца Јосифа и Књаза Фердинанда.

Будимпешта, 12. септембра. Књаз бугарски отпутовао је у Суботицу, да прегледа хусарски пук, чији је он власник.

Петроград, 12. септембра. Данас је било 354 нова случаја колере, од којих 172 смртна.

СПИСАК СТРАНАЦА

приспјелих на Цетиње од 6. до 13. сеп. 1908. год.

Гранд Хотел: Др. Х. Хусерл, чиновник из Беча; Ш. Худсон, прив. из Лондона; Р. Халтер, грађ. савјетник из Беча; Ф. Почевски, инжињер из Бреславе; Др. М. Јелински, судија из Беча; Др. М. Шевић, професор из Биограда; Ђ. Медаковић, правник из Загреба; А. Крал, генерални консуо из Скадра; А. Грим с госпођом, нотар из Баварске; Г. Перица, трг. путник из Трста; Ш. Укропина с госпођом, управитељ из Порт Саида; Ђ. Петковић, прив. из Александрије; Р. Жуткић с госпођом, трговац из Котора; Р. Маркс, рентнијер из Нансија; Др. Ј. Кокле, лекар из Париза; Е. Давис, прив. из Лондона; Р. Валас, прив. из Лондона; Х. Стриберски, инжињер из Беча; С. Грчић, управитељ из Дубровника; С. Гират, техничар из Беча; А. Унић, трг. путник из Трста; фон Хермес с госпођом, прив. из Хамбурга; А. Граф с госпођом, чиновник из Котора; Др. Лангл, лекар из Санксонске; Е. Аполонио, прив. из Пираниа; Ф. Ланге, медицинар из Саксонске; А. Дајч, банк. чиновник из Беча.

Хотел Рајнвалд: Д. Копан, трговац из Трста; Л. Леда, трговац из Скадра; К. Леда, трговац из Скадра; А. Сарсчи, трговац из Скадра; А. Лампел, чиновник из Бреславе; В. Лампел, чиновник из Бреславе; Л. Равен, чиновник из Бреславе; Р. Спувак, чиновник из Прага; К. Глазел, трговац из Беча; Н. Драшковић, трговац из Котора; Ф. Хуни, доктор из Дрездена; К. Зерингер, учитељ из Дрездена; А. Ерпа, учитељ из Прага; А. Шима, доктор из Беча; Ф. Ровески, чиновник из Терница; Х. Курск, чиновник из Берлина; С. Вајгелхоф, чиновник из Берлина.

Званични огласи

ОГЛАС

Ради довршења оправке државне куће на Пристану држаће се 1908. год. 12. октобра прије подне у 10 сати у канцеларији финансије на Пристану јавна лицитација.

Лицитанти су дужни 30% од прорачунске своте у непокретном имању или готовом новцу прије лицитације као подлогу заложити и о истом капетанско увјерење поднијети.

План, прорачун и ближа условија могу се у инжењерској канцеларији у Бару виђети.

Број 1727. Министарство Финансија и Грађевина из Одјелјења за Грађевине и Саобраћај, 12. септембра 1908. год. Цетиње. 1,3

СТЈЕЧАЈ

Траже се три љекара са годишњом платом по 3600 (три хиљаде и шест стотина круна).

Љекари бити ће дужни држати своју ручну апотеку, гдје нема јавне и мораће на позив ићи по округу, колико по званичном толико по приватном послу, за које ће му се исплаћивати награда према „санитетском зборнику“.

Молитељи морају познавати српски језик; морају бити успособљени за докторе целокупног љекарства на једном од признатих европских универзитета.

Молбе морају бити припослане Санитетском Одјелјењу Министарства Унутрашњих Дјела и провиђене свима потребним исправама.

Број 1159. Из Санитетског Одјелјења Министарства Унутрашњих Дјела, 12. септембра 1908. године. На Цетињу. 1,6

ОБЈАВА

У недјељу 14 септембра ове год. даваће се у овдашњем војном стану, од 2 до 4 сата послерије подне, на јавну продају стара војничка одјећа и обућа, која није више војсци за употребу, те се овим ставља до знања свакоме, ко би желио исту купити, да се реченог дана пријави у војном стану изасланику Административног одјелјења Министарства Војног, који ће том продајом руководити.

Лицитираће се посебно одјећа а посебно обућа или пак обоје заједно по жељи сигурних лицитаната, а по увиђаности самога изасланика може се једна иста врста робе подијелити и лицитирати у више пута, према количини исте.

Закупници су дужни за купљену робу положити у готовом новцу најмање трећину од излицитиране своте, а за остатак, који се има положити у двије једнаке четворомјесечне рате иза лицитације, гарантовати са сигурном залогом или јемцима.

Број 3107. Из Административног Одјелјења Министарства Војног, 28 августа 1908 г. Цетиње. 3,3

Приватни огласи

ПОЗИВ

Којим се, а на основу 74. члана Царинског Закона позивају сви они, који право полажу над шљеденом робом налазећу се у царинском магазину, гдје је предата и укњижена на име:

Ђорђија Радојковић 1 сандук ликера знак нема. № 242. — Вилхелм 1 сандук ликера знак нема № 166/7. — Омер Махмутов 7 сандука папра знак Р. Р. — Антон Бр. Јубани 1 сандук пинела знак А. F. L. № 897. — Мило В. Мартиновић 1 врећа коле за црвље № 2908.

Да се до 1. новембра пријаве и измире царину с односним припадајућим таксама. Са робом, за коју се неби власник пријавио до одређеног дана, поступиће

се према 69. и 71. чл. Царинског Закона т. ј. продајом на јавном икенту.

Број 677.
Подгорица, 30. августа 1908.
За Управ. Царинарнице
Р. 135, Бр. 402, 2,2 Филин Гојнић

ОБЈАВА

У магазину ове управе налазе се три кола и то:

1. кашета бруто тежине 64 килограма знак D. C. број 1669 у којој се налази кинкаљерија.

2. кола умизаоника бруто тежине кила 10 знак D. C. број 1670/71.

Иста роба упућена је од стране царинарнице Плавничке на име Дуља браће Рамовића овдашњих.

Пошто исти нијесу могли доказати власништво поменуте робе — То се са овим позива власник исте, да у року од 15 дана са чистим документима пријави се овој управи, иначе ће се роба продати на јавни икентат, а са новцем поступити по 74 чл. Царинског Закона.

Број 498 А. 1908—15.
Колашин, 14 августа.

Управа Царинарнице
Управник,
Р. 115, Бр. 386, 2,2 кап. Ристо Бошковић

НА ЗНАЊЕ.

Чиним на знање г-ди путницима, да сам отворио кафану (хан) на Горње Кокоте, Љешанска Нахија, које сам снадбио разним пићем и хладним јелима. Цијене умјерене, а послуга хитра.

Молим господу путнике за што већу посјету.

С поштовањем
Вучић Божовић
ханџија

Р. 42, Бр. 398, 2,6

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

За пријатну дужност сматрамо, овим путем, изјавити нашу најсрдачнију благодарност поштованом грађанству града Подгорице, које је без разлике пола и положаја, 7. августа о. г. на глас о пожара у радњи г. Риста Стругара, осигураној код Друштва „Россија“ најенергичније притекло у помоћ и својим заузимањем даље ширење пожара спријечило. Предузимањем енергичних мјера за гашење, поменуту грађанство спасло је неосигуране сусјезде од огромне штете, а посредно је и Друштво „Россија“ од веће штете сачувано.

Сматрамо за своју особиту дужност благодарити Управи Књажевско Црногорског Монопола Дувана, која је свој водени шпрк са највећом готовошћу ставила на расположење, а исто тако и господи шефу полиције А. Ненезићу и официру С. Стјивићу, који су се при гашењу пожара нарочито истакли.

Петроград, 22. августа 1908.

Управа
Осигуравајућег Друштва „Россија“
Р. 129, Бр. 397, а. 1,1

НА ЗНАЊЕ

Свијема мојим пријатељима и познаницима; да сам напустио моју ханџијску радњу на Кокоте:

а, отворио сам под фирмом: „Кафану и гостионицу Цетиње“, на Цетињу, у Катунској улици број 35;

Молим све моје пријатеље и муштерије односно познанике за већу посјету у мојој радњи; како из вароши Цетиња тако и из унутрашњости Црне Горе.

Цијена умјерена, услуга брза и гостопримна.

Цетиње, 20. августа 1908.

С поштовањем
Митар Р. Пајовић пјешивац
Р. 83, Бр. 378, 2,3 гостионичар

ОГЛАС.

Моја обућарска радња као и материјал синоћ у 10¹/₂ сати ноћи уништена је пожаром, тога ради јављам свакојему моме пријатељу и муштерији, да путем тога нећу радњу напустити, већ сјутра одпочињем, у напријед се препоручујем.

8. августа 1908.

С поштовањем
Ристо Стругар
Миркова Варош у Подгорици
Р. 46, Бр. 363, 3,3

ОБЈАВА.

Одбор саборне цркве Подгоричке позива овим подузимаче грађевина на јавну лицитацију за грађење кампањела (торња) при истој цркви.

Израда ће бити од тесаног камена, а остала потребна објашњења могу се добити прије — као и на сами дан лицитације, која ће се одржати у авлији предпоменуте цркве 31. августа ове године у 2 сата послерије подне.

Подгорица, 7. августа 1908. год.

Председник Одбора
Р. 66, Бр. 359, 3,3 Крсто Поповић свештеник

НА ЗНАЊЕ ПОШТОВАНОМ ГРАЂАНСТВУ

У мојој радњи, Балшића Пазар, број 1., имам на продају на велико и мало познатог „Годињског вина.“

Цијена умјерена и све закуске за пиво посне и мрсне од домаћих и страних производа.

Цетиње. С поштовањем
Р. 24, Бр. 348, 3,3 Никола браћа Раску

Тражим два обућарска радника добри за фронт и једнога за крој случајно и за фронт. За погодбу нека се обрати

Р. 23, Бр. 385, 2,2 Стевану Перовићу Подгорица

АНИНГЕР & К^о
ТРСТ
(Anninger & Co. Trieste)
Via S. Nikolo 10

Велико складиште ловачких и ратних пушака.

Оригиналних Gasser-ових револвера израђених код фабрике Leopold Gasser у Бечу, најновијих американских револвера и аутоматичних пиштоља, сваке врсти. Нови илустровани цијеновник, шаљемо на захтјев и бадава ифранко.

п. п. Бр. 395. 18—20.

НА ЗНАЊЕ

поштованом грађанству, да смо отворили обућарску радњу у улици Баја Пивљанина, број 17. под насловом „Задруга обућарских радника“.

Израђујемо све врсте ципела. Израда солидна; материјал најбоље каквоће, цијена умјерена.

Поруџбине извршују се брзо и на задовољство муштерија.

Цетиње, 5. септембра 1908.

„Задруга Обућарских Радника“
Р. 46, Бр. 400, 1,3

Нашем незаборављеном сину и брату

† Божу Радивковићу

даваћемо годишњи помен у недјељу 14. тек. мјесеца у 10¹/₂ сати на новом гробљу.

Ожалошћени отац:

Марко Радивковић

Р. 26, Бр. 412, 1,1 у породичном

Поразени и потресени до дубине душе смрћу нашег нигда незаборављеног јединца

капетана † Шћепана Поповића

ког нам из родитељског загрљаја, последи дужег боловања, отрже немилосна смрт 5. тек. мјесеца, у најлепшем цвијету младости у 26 години живота; сматрамо за најсветију дужност изјавити нашу понизну благодарност Њ. Њ. В. В. Књазу Мирку и Књазу Петру на личном учешћу при погребу и утјеси, коју нам пружише и наше тужно срце ублажише.

Хвала министру војном бриг. Митру Мартиновићу, командиру Ђузи Ђурашковићу, официрима и перјаницима, који спрду присуствоваше и тугу нам ублажише.

Хвала нашим пријатељима из: Цеклина, Цетиња, Ђиновића, Доњег-Краја, Бајица и Ђеклића; Хвала нашим племеницима, који у великом броју учествоваше и тугу нам ублажише.

Хвала царинским чиновницима и браћи Ераковићима на положеним вјенцима.

Хвала г. Луки Поповићу, који се је са милим покојником, онако дирљивим говором опростио.

Хвала г. свештеницима и ђацима на учешћу при спроводу и свим осталим, нашим и покојниковим пријатељима, који нам лично, писмено или телеграфски у нашој туги учествоваше.

Његуши, 6. септембра 1908.

У име својте ожалошћени: капетан

Перо Сердарев Поповић и мајка Горде.

Р. 225, Бр. 318, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег непрежаљеног оца, односно свекра и ђеда.

† Ива И. Врбице

који се 1. септембра ове године пресели у вјечност у 88 години живота, сматрамо за свету нам дужност изјавити овим путем нашу благодарност браћи Његушима, као и Ђеклићима и Метериџанима, који на глас смрти похиташе, те покојника ожалише и до вјечне куће испратише.

Хвала г. свештенику Јовану Радоњићу, који опијело на једној покојнику изврши и с њиме се сходним говором опрости; такође хвала и г. свештенику Станку Вукмировићу.

Хвала г. учитељу Б. Калуђеровићу, који са ђацима спровод увелича.

Хвала још једном свима, који нам ма којим путем изјавише своја саучешћа, те нам тугу за покојником ублажише.

Његуши, 7. септембра 1908.

Ожалошћени: у име породице син:
оф. Илија Врбица Р. 122, Бр. 410, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти мога непрежаљеног оца

† Миша М. Павићевића

који се на 4. овог мјесеца, у 51 години свога живота, пресели у вјечност, сматрам за најсветију дужност овим путем изјавити своју доживотну благодарност и највеће признање Нашем Великодушном Оцу — Књазу Господару на утјехи.

Особита хвала и дубоко признање г. Д-ру Ј. Томановићу Министру Председнику, на његовом одвећ топлом и утјешном брзојавном саучешћу.

Такође велика хвала и искрена благодарност на брзојавним саучешћима г. г. Саву Бошковићу члану обл. суда и народном посланику, Саву Радуловићу члану обл. суда, Шаку Филиповићу заступнику начелника Пошта и Телеграфа, Ђуру Шпадијеру секретару Министарства Правде, Душану Филиповићу секретару Министарства Правде, Јокану Ивановићу председнику општине Цетињске и судији исте Петру Пејановићу, са персоналом,

Милану Рамадановићу секретару облачне управе, Лазару Чобелићу учитељу и уреднику „Цетињског Вјесника“ с госпођом, Ђоки Јовановићу фактору Државне Штампарије, попу Перу Јовановићу народном посланику, кап. Ђорђији Драговићу, секретару областних судова: Саву Кустудићу и Андрији Контићу, поручнику Јовану Павићевићу, Перу Вукову Мартиновићу бив. општ. судији, Тому Павићевићу телеграфисти, Петру Перовићу, подофициру Ђорђији Павићевићу и Јовану Павлићевићу.

Неизмјерна хвала г. г. љекарима: Радуловићу и Кујачићу, на њихову труду и заузимању, да би покојника отргли из челюсти неумитне смрти.

Срдична хвала г. протојереју Милутину Бошковићу, свештеницима: Јовану Велашевићу, Ристу Поповићу и Марку Поповићу, који су чинодјествовали при спроводу, погребу и парастосу.

Искрена хвала г. Јовану Пешићу, управљајућем учитељу, који је спровод увеличао са ђацима.

Топла захвалност г. П. Павлићу, који се са покојником на гробу опростио онако сходним и дирљивим говором.

Најсрдачнија хвала и вјечита благодарност, на личном саучешћу г. г. командиром Максиму Павићевићу и судији Велиши Лакчевићу, председнику општине кап. Току Ђуровићу и подкомандиром Милошу Радуловићу, са грађанством вароши Даниловог-Града, командиру Петру Пајовићу с Горњо-главичанима, барј. Божу Ђуровићу, с Грлићанима, официру Перу Радуловићу, с Пажићанима, барјактару Николи Калеџићу и потпоручницима Драговићима, са Ђуриочанима, потпоручнику Лазару Ђуровићу и Максиму Мандићу са Јастребљанима, попу Ристу Поповићу са Загарчанима, Доњоглавичанима, Гргуровићима, Лалевићима, Вучичанима, Пљананима и Сладојевцима.

Братска хвала моме стрицу Бају Ибобову, стотинашу, са мојом браћом и рођацима из Дола Пјешивачког.

И опет свима и свакоме, који ми ма којим путем у овој жалости изјавише своја саучешћа, остајем доживотно захваљан и благодаран.

Данилов-Град, 6. септембра 1908.

У име братства, породице и своје

Ожалошћени син: Мићун М. Павићевић, судија оп. града Цетиња.

Р. 373, Бр. 411, 1,1